

N:o 159.

Af herr **J. Åkesson**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående beviljande af medel till uppförande af nya byggnader för armén.

I sitt anförande till det protokoll, som är bifogadt Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 103 för innevarande år, har herr statsrådet och chefen för landtförsvarsdepartementet beträffande Refvinge lägerplats lämplighet såsom förläggningsort för Södra skånska infanteriregementet gjort följande anmärkningar (se sid 15):

1:o) att områdets användbarhet för öfningar »något inskränkes genom skjutbanornas olämpliga läge och dels därigenom, att järnvägen afskär en del af fältet»;

2:o) att »ett område om 24 hektar ifrågasättes böra inköpas» för en kostnad, beräknad till 90,000 kronor, »för att förhindra uppkomsten i etablissemmentets omedelbara grannskap af en s. k. kåkstad, hvartill begynnelse redan finnes»;

3:o) att »endast för den händelse ytterligare betydande ägoområden kunde för kronan förvärfvas, skulle Refvinge mötesplats kunna betraktas såsom något så när tillfredsställande med hänsyn till den fältmässiga utbildningen af regementet»;

4:o) att »dess läge är blåsigt» och

5:o) att »närbelägenheten af kärrmarker inverkar menligt på hälsotillståndet».

Däremot erkännes, »att platsen är synnerligt välbelägen med hänsyn till regementets samling vid mobilisering och transporter».

Detta senare omdöme har ej gärna kunnat undanhållas platsen, alldenstund den utom egen järnvägsstation invid själfva kasernområdet dessutom har Refvinge bys station blott 2 kilometer västerut från kasern-

området och Harlösa station å Landskrona—Keflinge—Sjöbojärnvägen blott cirka 3 kilometer österut från detsamma och genom landsvägsbro öfver ån står i förbindelse äfven med denna senare station.

Beträffande anmärkningen i *punkt 1* kan jag ej yttra mig rörande olägenheterna af skjutbanornas läge. Jag kan blott upplysa om, att de äro nyanlagda och förträffliga för sitt ändamål, och olägenheterna lära ej vara så afsevärda, om fältet i behöflig grad ökas, hvilket under alla förhållanden är nödvändigt, och hvad beträffar den del af fältet, som afskäres genom järnvägen, så utgöres det, såsom synes af bifogade karta, blott af ett område af cirka åtta hektar, och detta förhållande bör därför ej kunna betraktas såsom så synnerligt afsevärdt.

Beträffande anmärkningen i *punkt 2*, så lär man ej gärna kunna förekomma uppkomsten af s. k. kåkstäder i närheten af lägerplatsen, äfven om den flyttas intill någon af städerna, och de olägenheter, som därå kunna uppstå, gifves det ju alltid medel att råda bot för, hvar de än äro belägna, så att något tvång att för den skull inköpa det ifrågasvarande området till orimligt högt pris bör ej föreligga.

Att man på Refvinge berättar, att ägarne af kåkarna blifvit af militärer uppmanade att begära duktigt för sina kåkar, fäster jag mig ej vid, då det naturligtvis ej kan vara sanning.

Att, såsom i *punkt 3* anmärkes, öfningsfältet bör betydligt ökas, måste villigt erkännas, men Refvinge kommun är villig att kostnadsfritt för ändamålet skänka dels det å bifogade karta särskildt anmärkta området af 46,5 hektars innehåll och dels den s. k. Kalfsmosse å cirka 25 hektar, hvarjämte de å kartan med n:is 7, 9, 11 och 15 betecknade områdena, som tillsammans ha en ytvidd af cirka 225 hektar, åt kronan kunna förvärfvas för en summa, som ej kommer att mycket öfverstiga de i kungliga propositionen beräknade, dels 26,000 kronor för 56 hektar och dels 90,000 kronor för 24 hektar jämte den s. k. kåkstaden, eller tillsammans 116,000 kronor, och då lägerplatsens nuvarande rymd utgör 165,5 hektar, så skulle densamma, sedan de af Refvinge kommun skänkta 46,5 och 25 hektaren och de inköpta 225 kommit till, få en rymd af tillsammans 462 hektar och med sin västra gräns nå ända till järnvägsstationen vid Refvinge by. Och skulle det möjligen anses önskvärdare, att utvidgningen sker söderut, så äger staten själf åt det hållet stora områden, som nyligen besåtts med skog, men som af skogsstyrelsen förklarats ha ringa värde såsom skogsmark. Någon svårighet att vinna hvilken utvidgning af lägerplatsen som önskas torde hvarken nu eller för framtiden komma att föreligga, men hvar finnas

dylika möjligheter för framtiden invid de städer, som äro ifrågasatta såsom förläggningssorter för regementet?

I *punkt 4* heter det, att platsen är blåsigt. Hvar finner man emellertid en icke blåsigt plats på den skoglösa skånska slätten? Ingen af de påtänkta platserna vid Lund eller Malmö lärer i detta afseende ha något synnerligt företräde.

De i *punkt 5* omnämnda närbelägna kärrmarkerna utgöras endast af den ofvannämnda cirka 25 hektar omfattande s. k. Kalfsmosse, hvilken Refvinge kommun är villig att skänka till staten och hvilken lätt kan torrläggas för en obetydlig kostnad och sedan blir en värdefull tillökning på lägerplatsområdet.

Af hvad jag här framhållit torde framgå, att ingen af de ofvan vidrörda anmärkningarna mot lämpligheten att bibehålla Refvinge såsom förläggningssort för Södra skånska infanteriregementet kan tillmätas någon betydelse. Tvärtom torde Refvinge vara den bästa plats i alla här berörda afseenden, som för detta ändamål kan letas upp. Dess gynnsamma läge intill två olika järnvägar är redan omnämndt, lättheten att, när så påfordras, vidga lägerplatsens område likaså, och jordens för ändamålet synnerligt lämpliga beskaffenhet bör ej heller förbises. Den är gräsbevuxen, hvilket är en stor fördel, men ändå af för vatten så genomsläpplig beskaffenhet, att den blott ett par timmar efter det svåraste regn åter är fullt användbar såsom exersisplats. Den feta och leriga jorden vid Lund däremot skulle måhända ej på ett par dagar efter ett större regn kunna användas för ett sådant ändamål, och den sankt s. k. Spillepengsmarken vid Malmö kan i detta afseende ej heller jämföras med Refvingefältet.

Hvad beträffar kuperingen å marken, så visar kartan, å hvilken anteckningar om höjdförhållandena i meter gjorts med siffror, att fältet åminstone ej är slätt, men af synnerligt stort värde är, att den närmaste omnejden äger de för större militärmanöver lämpligaste förhållanden, med omväxlande höjder, sjöar, skogar, åar och slätter. Hvar vill man finna dylika förhållanden vid Lund och Malmö? Och efter hvad jag hört uppgifvas, har man aldrig haft anledning klaga öfver ogenhet från ortsbefolkningens sida, då dennas enskidla ägor vid sådana tillfällen kommit att af trupperna beträdas.

Afsevärd betydelse har äfven den numera vunna bekväma förbindelsen med Lund. Afståndet per järnväg är, såsom herr statsrådet nämner, endast 20 kilometer, och tåg komma med visshet att af styrelsen för järnvägen anordnas alldeles efter herrar officerares önskan. Under sådana förhållanden är det måhända ej alldeles nödvändigt, att *alla* rege-

mentets officerare bli bosatta å platsen, och de, som måste vara där bosatta, ha åtminstone den fördelen att mot en ringa kostnad för järnvägsresorna för sina barn kunna använda skolorna i Lund samt att i alla afseenden ega en snabb och billig förbindelse med Lund. Refvinge skulle i detta afseende kunna betraktas såsom ett villasamhälle till Lund.

Men härmed ha vi kommit in på officerarnas bostadsfråga, som sannerligen föreligger i ett förunderligt läge. Vi köpa fastigheter i främmande länder för att skaffa våra beskickningar därstädes egna bostäder, och detta betraktas såsom god hushållning, men bygga vi bostäder åt våra officerare, så skall man betrakta de därtill använda penningarna i det närmaste som kastade i sjön.

Vända vi oss nu till kostnadsfrågan, som härmed kommit på tal, så finna vi, att i den kungliga propositionen skillnaden mellan att reparera och förstora de nuvarande byggnaderna å Refvinge eller att bygga alldeles nytt därstädes blott beräknats till 240,000 kronor, och vid en reparation skulle dock ändamålet så mycket förfelas, att nybyggnaden föreslås som förmånligast, hvilket är detsamma som att fastslå, att *alla de å Refvinge nu befintliga byggnaderna inom den nya planen i realiteten ej ha något värde alls.*

Hur är då sådant möjligt?

Å platsen finnes ett för blott några år sedan uppfördt stort och prydligt sjukhus i två våningar med 5 sjuksalar för manskapet, rymmande 36 sjuksängar, samt sex sjukrum för herrar officerare. Detta sjukhus kan tydligtvis användas precis som det är. Likaså förråds-huset, som lär vara tillräckligt som det är. Det behöfver kanske nämnas, att dessa hus äro af tegelgrundmur. De fem barackerna äro mycket solidt uppförda, med tegelgrundmur äfven de, och å sockel af huggen granit samt med timmer i takstolar och bjälklag af den yppersta kvalitet. Att de ej äro tillräckliga för hela regementets behof, är ju gifvet, men deras värde inom den nya planen för kasernbyggnaderna beror ju till stor del på hur denna uppgöres. Såsom regel för uppgörandet af en tillbyggnadsplan, där redan så många gedigna byggnader förut finnas, som fallet är å Refvinge, gäller ju att lämpa planen efter de redan förefintliga byggnaderna, ty skola dessa senare informas i en för dem helt främmande plan, så kan det nog gå så, som här påstås, att de bli alldeles värdelösa. Man kan ej undgå den misstanken, att de, som verkställt denna undersökning, *velat* komma till ett för Refvinge ogynnsamt resultat. Och sannerligen! Den, som sett alla de nya, ansenliga och solida byggnader, som finnas å Refvinge, och det finnes

många utom de här omnämnda, anläggningar, som måhända kostat statsverket inemot en miljon kronor, den har svårt att förstå, att dessa anläggningar nu i Kungl. Maj:ts proposition kunna stämplas såsom värdelösa.

Jag anhåller att till utskottet senare få inkomma med bilagor, hvarmed jag vill styrka hvad jag här yttrat.

Och då jag här sökt visa, att Refvinge lägerplats med hänsyn såväl till därstädes redan befintliga dyrbara byggnader och anläggningar, hvarigenom otvifvelaktigt stora besparingar å kostnaderna vinnas, som genom sin närbelägenhet till och järnvägsförbindelse med staden Lund, hvarmedelst i hufvudsak alla en stadsförläggning fördelar tillgodoses, är den lämpligaste förläggningssplatsen för regementet i fråga, så får jag härmed hemställa,

att Riksdagen i sammanhang med bifall till Kungl. Maj:ts proposition n:o 103 gör det uttalande, att Refvinge lägerplats må anordnas att fortfarande vara förläggningssplats för Södra skånska infanteriregementet.

Stockholm den 4 april 1906.

Jöns Åkesson.